

આચાર્યશ્રીભ્રાતૃચન્દ્રસૂરિત્રિવિધ્યાશ્રી પુસ્તક ૪૨

॥ શ્રીપાર્શ્વચન્દ્રસૂરિસૂર્યગુરુભ્યો નમો નમ ॥

અર્હમ્

શ્રીપ્રશ્નોત્તરપ્રકાશ

દ્વિતીય ભાગ

લેખ.—

પરમપૂજ્ય—પ્રાતઃસ્મરણીય—શાન્તરસનિમગ્ન—
વિદ્વદ્ધર્મ—જ્ઞાનાચાર્યગુણભૂષિત—શ્રીભ્રાતૃચન્દ્ર—
સૂરીશ્વરજી સાહેબના શિષ્ય—

મુનિરાજ શ્રીસાગરચંદ્રજી મહારાજ

પ્રકાશક—

શા. ગોકલદાસ મગલદાસ

હુહારની પોળ—અમદાવાદ.

વિ સ ૧૯૮૯ પ્રથમાવૃત્તિ પ્રત ૧૦૦૦ સન ૧૯૩૨

કો ફી

પોસ્ટ ખર્ચ એકચ્ચાતો

ધી સર્વપ્રકાશ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમા પોવ મુળચલ્માર્હ ત્રિકમવાલે
જાણ્યો કે પાનકાર નાકા—અમદાવાદ

श्रीसरस्वती-श्रुतदेवी स्तुति -

अनुष्टुप श्लोक-अष्टपदी
 श्वेतपद्मासना देवी, श्वेतपद्मोपशोभिता
 श्वेताम्बरधरा देवी, श्वेतगन्धानुवेपना,
 अर्थितामुनिलि सर्वै-र्गणिलि मृत्यते मह,
 अथ ध्यात्वा सदा देवी, वाञ्छित लभते नर ॥१॥

श्री सद्गुरु स्तुति

(भाषिणी छंद)

उदयशिखरिण्य द्रा मदयोऽलोचिण्य द्रा
 मुकुटकुमुदय द्रा ध्यातविध्व सय द्रा
 कुम्भतनलिनय द्रा कीर्तिविध्यातय द्रा
 प्रमदजननय द्रा श्रेयसे पार्थिव्य द्रा
 श्रेयसे प्रातृय द्रा ॥१॥

॥ अथराष्टकम् ॥

श्रीमद्विद्यापत सा शमदमसहिता गालभापाद्विभुजा,
 शानाक्यासे प्रहृता निगिलनमनोऽर्चदा श्रेष्ठोत्तमै ।
 मध्यस्था मान्यवाक्या दलितमदणला प्रातृय द्राविधाना,
 स्ताङ्गये तीर्त्तमोहा निरुपमयगिता सुरिशम नयन्तु ॥२॥

પ્રકાશનનું પ્રયોજન.

ત્રિવેદી વાચક જૂને વિદીત થાય જે આ પ્રસોત્તર પ્રકાશ
ભાગ ૨ જના પ્રકાશનનું પ્રયોજન એટલુજ કે સીંગશામન પત્રના
તા ૧૩-૫-૧૯૩૨ ના અંકમાં મુખલાલ ખૂમચદના નામથી ' શ્રી
' માગરચદ્રજી નીચેની બામતોનો ખુનાસો કરશે કે ? ' નામક હેડી
ગથી જાહેર રીતે ૨૫ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હતા પુખ્ત નિચારતા
ખુનાસા આપવાની આવશ્યકતા લાગવાથી સીંગશામનના ત ની ૫૦
નીચે મુજબના પત્ર સાથે સવાલોના ખુનામા ગુજરાત રાજ્યથી
ખીડી મોકલ્યા હતા

(પત્રની નકલ)

ભોલ પીપળા,
જેન ઉપાશ્રય

ખખાત તા ૧૩-૭-૧૯૩૨

ત ત્રી મહાશય

વીરશાસન.

ધર્મલાલ પૂર્વક લખવાનું જે-તમારા તા ૧૩-૫-૧૯૩ ના
વીરશાસનના ૩૩ મા અંકમાં આ મુખલાલ ખૂમચદે અમોને માગર
ચદ્રજી નીચેની બામતોનો ખુનાસો કે જે કે ? ' નામક હેડીગથા પૂછેલા
પ્રશ્નોના ખુલાસા આપીએ છીએ તે તમારા પત્રમાં મુદ્દાગ મ્થાને જેમ
મને તેમ જલ્દીથી હવે પછીના નીકળતા અંકમાં પ્રસિદ્ધ કરશો

ત્યારે પ્રશ્નો ન ઈચ્છવા જેમ રીતે, અમો પાસે હાવા છતાં
જાહેર પેપરમાં પૂછવામાં આવ્યા છે ત્યારેજ અમોને ' આમ જાહેર
જનતા ભ્રમમાં ન રહે તેટલા માટે આ ખુનામા તમોને મોકલી
આપવાની ફરજ પડી છે

જે પત્રમા પ્રશ્નો પૂછાયા હોય તેજ પત્રમા તેના ખુલાસા આપે
કે જેથી તે પત્રના વાચકે વર્ગી મમજવું અનુકૂળ થઈ પડે તેવા
આશયથી અમે તમારા પત્ર આ ખુલાસા લખી મોકલ્યા છે, તો
આરા ગળીએ છીએ કે વિના વિનયે આ ખુલાસા જેવી રીતે
લખાયા છે તેવી રીતે પ્રતિદ્ધ કર્યો કે જેથી લેખકના આશયમા
ફેરફાર ન થઈ જાય એજ

તા મ ૩

શ્રી

મુનિ ગાગરચંદ્ર

સતી દા 'અખન' કાટવાગલ

આ ૨૬-૭-૭૭ દાગળની પોસ્ટલ પહેચિ પત્ર ચોગ્ય મુદતમા
મળી હતી

જેનાં અંકો સુધી ૧૬ જોઈ પત્ર તેને મળેલો કંઈ ઉત્તર
કે ખુલાસા પ્રત ન થવાથી વસ્તુસ્થિતિ ખ્યાન પર લાવવા તત્તી પર
રીનસર નીચે મુજબની રીમાઈન્ડર લખી-બીડી હતી

રીમાઈન્ડર

તત્તી મહારાજ,

વીરચામન પત્રની જોડીમ

મુ અમદાવાદ

ધર્મલાભ પૂર્વક લખવાનું જે-તમેને અમેએ તા ૧૩-૭-૭૨
ના દિવસે તમારા પત્રમા તા ૧૩-૫-૧૯૮૨ ના વીરચામનના ૩૩
મા અંકમા શા સુખનાન ખૂનચદિ અમેને સામરચદ્ધ નીચેની
બાબતોનો ખુલાસો કર્યો કે 'નામક હેડીંગથી પૂછેલા પ્રશ્નોના
ખુલાસા લખીને રજીસ્ટર લેટરથી પ્રગટ કરવા સારી બીડી મોકલ્યા
હતા જે તમેને મળ્યાની અમેને પહેલ્ય પત્ર મળી હતી

પરંતુ તમારા ત્યાર પછી કશું અંકો બહાર પડી ચૂક્યા જેમા
મોકલેલી મેટર આવી કે નહિ તે તપાસતાં અમેને આશ્ચર્યચકિ

તતા સાથે જણાવવાની ફરજ પડે છે કે જાહેર રીતે તમારા પત્રમા
શા સુખવાન ખૂબચદ નામક વ્યક્તિના નામથી પૂછાયેલ પ્રશ્નના
યોગ્ય ખુલાસા પ્રગટ થવાને માટે મોકલેલા તે ત્રણ અંક બહાર
પડવા છતાં પ્રગટ થયા નથી કે-સ્થળ સંકોચને અંગે, યા કોઈ એવા
પ્રકારના કાગળે પ્રમિદ્ધ કરી શક્યા નથી જે પત્રમા પ્રશ્નો પૂછાયા
હોય તેજ પત્રમા ખુલાસા આવે તે યોગ્ય એમ વિચારી અમોએ તે
ખુલાસા લખી મોકલ્યા છે અને તેનો સંતોષકાગક ગીતે તે પત્રના
વાચકોના અતરમા ખુલાસો થાય એમ પણ ઇચ્છુ છે એટલે તે
ખુલાસા જલ્દી પ્રસિદ્ધ થવાની અનિવાર્ય આવશ્યકતા છે ઉપરાંત
વિદીત વસ્તુ સ્થિતિ તમારા ધ્યાન પર લાવવા આ 'રીમાઈન્ડર'
લખી મોકલવાનો પ્રયત્ન થયો છે તે જાણવો

વળી આ સાથે ઉચિત ધારી, તમોને નવ્ર સૂચના કરવી પડે
છે કે-જાહેર પત્રની નીતિ ખ્યાલમાં લેશો અને રજીસ્ટર લેટરથી
ખીટી મોકલેલ ખુલાસા એમ બંને તેમ જલ્દીથી તમારા હવ પત્રના
અકમા પ્રસિદ્ધ કરશો આની અનિવાર્ય આવશ્યકતા હોઈ જો યોગ્ય
સમયમા તેને માટે યોગ્ય નહિ થાય તો અમોને જણાવતા વંચી
દીવગીરી થાય છે કે અમારે ફરજિયાત જાહેર જનના ઠેક બધાગમા
ના ગહે તેને માટે યોગ્ય કરવું પડે

આ રીમાઈન્ડર પહોંચ્યાની પહેલ્ય તેમજ પૂર્વે મેટર પ્રમિદ્ધ
કરવા માટેનો ખુલાસો લખવો એની આશા ગાખી વિગમીએ છીએ
એજ ઈ શાંતિ !

શ્રી પાર્થસૂરિ નેન ઉપાધ્યય

લી

બોળપીપળા

મુનિ સાગરચ દ્રશના નમવાલ

ખજાત તા ૨-૮-૧૯૩૦

મઢી ત 'અમૃત' નાટવાળા

ઉપરોક્ત રીમાઈન્ડર ખીટી મોકલ્યા બાદ પણ ઇટ રાક અંકો
સુધી રાહ જોઈ કિંતુ કાંઈ પરિણામ ન આવવાથી એક ખલાની

જોન બાધ અમ ત્વા જતા હતા તેમને વીરચાસનના તત્રીને ગરુ
મળી પર્વે મીઠી મોકડેન ખુનાસા પ્રમિદિને વિષે ખુનામો મેળવી
જણાવવા જણા યુ

તે બાધજો તત્રીની રજા મુનામત લીધી ત્યાં તત્રી તરફથી
એમ જણાવનામા આ યુ કે અમે વિદ્ધ પક્ષનું લખાણ પ્રગટ કરતા
નથી અમે તો માત્ર એકજ પક્ષનું લખાણ પ્રગટ કરીએ છીએ
જનાર બાધજો ક્યુ કે તો પછી તમે તમારા પત્રમા એમ ખુનાસો
કરો કે અમે એજ પક્ષનું જાપીએ છીએ એટલે આ ખુનામા
નહિ જાપી થકીએ' ત્યારે તેમ કરવાનો પશુ ઈન્કાર કરવામા આ-ઓ-
આ બધી વસ્તુસ્થિતિ વિચારતા વિવેકી જોન જનતાના અતરમા
ખુનામાથે રીમાધન્દરમા કરેન નમ્ર સ્વચ્છ પ્રમાણે પ્રશ્નોત્તર પ્રમાણે
ભાગ ખીજ તરીકે આ પુસ્તક પ્રકાસનનું પ્રયોજન છે

આ પુસ્તક પ્રકાસન માટે મુદ્રાવક ચોધરી કેશરીચંદ્ર પના-
લાનજીની માફક નાગોર નગર નિવાસી ચોસવાળ શાંતીપ શુદ્ધ
શ્રદ્ધાવાન મુદ્રાવક શ્રીયુત ચોધરી શુભકરજીની યોગ્ય આર્થિક સદાય
મળી છે શ્રીયુત ચોધરીની માફક પુષ્પ નહિ તો પુષ્પપાખીના કથન
અનુસાર અન્ય જાતનાઓ પશુ ચોતાની શક્તિ પ્રમાણે આર્થિક
સદાય આપના રહી માહિત્યની સેવા કરવા ઉત્સુક બને એમ
ઈચ્છીએ છીએ

ૐ શાંતિ

લેખક

એકપક્ષીય નીતિ.

(વિનયી વાયક વર્ગને જાણુ થતી જરૂરી છે જે અમોએ ઉપ રોખા મધાળાથી જાહેર જનતા છેક અધારામા ન રહે તે આશયથી 'જેનપત્રમા' નીચે મુજબની વિગત જણાવા મોકલી હતી જે તેના તા ૯-૧૦-૩૨ ના અકમા પ્રગટ થઈ હતી તે નીચે પ્રમાણે) —

જાહેર જનતા છેક અધારામા ગઈ એકાત મત બાધી લે અને સત્ય વસ્તુસ્થિતિ પર પડેલા પડે તે પહેલા મારે હાર્દિક નમ્રતાપૂર્વક વિવેકી જૈનજનતાની જાણુ ખાતર અનિચ્છાએ પણ આ વસ્તુ રજુ કરવી પડે છે

મુજબાત ખુમચાના નામથી તેમને શોભતી બાપામા મને કઈક અત્યાર્થભાવે ૨૫ પ્રશ્નો વીગ્યાસનના તા ૧૩-૫-૧૯૩૨ ના અકમા પૂછવામા આયા હતા મને વિચારી જોતા પ્રશ્નોના ખુલાસા આપવા આવશ્યક લાગવાથી અને જે પત્રમા અસ્તિ પડેલે પ્રશ્નો પૂછાય તે જ પત્રમાં તેના ઉત્તરો આવે તો તે પત્રના વાયકવર્ગને માટે ઠીક વિચારી મે પૂછાયેલ પ્રશ્નોના ખુલાસા વીગ્યાસન પત્રના તરી પગ પ્રસિદ્ધ કરવા માટે રજીસ્ટર કાગળથી બીડી મોકલ્યા હતા, જેની પોસ્ટલ પહોચ પણ મને થોડા મુદતમાં મળેલી

પડી થોડા અંકો મુખી રાહ જોઈ પણ તેને મારેનો ઉત્તર કે ખુલાસો પ્રગટ ન થવાથી મને રીમાઈન્ડર મોકલવાની ફરજ પડી અને તે પછી પણ થોડા અંકો મુખી રાહ જોઈ પણ કાઈ પરિણામ ન આવવાથી, એક ખબારાતી જૈન ભાઈ અમદાવાદ જતા હતા તેમને મે પીરશાસન પત્રના તરીને રૂબરૂ મળી આ વસ્તુ પ્રસિદ્ધિને વિષે ખુલાસો મેળવી મને જણાવવા જણા થુ

તે બાદ તરીને મળ્યા ત્યાર તરી તરફથી એમ જણાવવામા આયુ કે અમે તે ખુનામા પ્રગટ નહિ કરી રાખીએ કારણકે અમે વિરૂદ્ધ પક્ષનું લખાણ પ્રગટ કરતા નથી. અમે તો માત્ર એક જ પક્ષનું લખાણ પ્રગટ કરીએ છીએ. 'જના' બાદએ આયુ કે તો પછી તમે તમાગ પત્રમા એમ ખુનાસો કરો કે અમે એ પક્ષનું જ છાપીએ છીએ એટલે આ ખુનાસા નહિ છાપી શકીએ' ત્યાર તેમ કરવાનો પણ મન્દા કરવામા આયો.

એટલે ઘણી જ દિગમીરી સાથે સ્પષ્ટ જણાવવું પડે છે. 'બાદ' પણ સત્ય અને ન્યાયપ્રિય પત્રને માટે આવી એમત એકપક્ષીય નીતિ તેની ઉદ્દેશ્ય કાર્તિને કસકરે છે. ખાસ ખુનામાની આશાએ વ્યક્તિ પરત્વે લામા મોટા હેતુમયી લામા ચોક્કસ પ્રશ્નો પુઠાવ અને ખુનાસા મળતા પ્રગટ કરવાનો મમય આવે તારે તરીને એકપક્ષીય નીતિના બગપર મુઠ્ઠા પડે ત્યારે તે પત્રની સત્ય ન્યાય ને ધર્મપ્રિયતા કટકી હોય તે તો ઘાયલ જ વિચારી લે અને ગૌરવભર્યા 'વીરશાસન'ના નામાશિમાન નીચે આવી એકપક્ષીય બાજુ મેરાય તે ઘણું શોચનીય છે.

શાસનદેવ એ વીરશાસન પત્રના મચાવેને એની એકપક્ષીય અંગેડ નીતિમાંથી જવાબી સત્ય મોં વાગે એ જ અવ્યવસ્થા.

આ સાથે નવ્ર વિનતી છે કે સાધુ-સાધ્વી, આર્ય-આર્યિકા જે જે કોષને તે પ્રશ્નોના ખુનામા જાળુમાની હયાસા હોય તેમણે તે પ્રશ્નોના ખુનામા ટુક સમયમા પુસ્તિમકારે પ્રસિદ્ધ થનાર છે તેની નમ્સ નીચેને સીરનામેથી મેળવી લેવી.

જન ઉપાશ્રય
બાગ પીપત્રો
ખલાત

લે મુનિ સાગરચંદ્ર

પ્રશ્નોત્તર પ્રકાશ- બીજો ભાગ

લેખક —

પરમપૂજ્ય શ્રીઆત્યન્દ્રસૂરિશિષ્ય મુનિમાગરચ ૬

॥ મહમ્ ॥

પ્રણમ્ય શ્રીમહાવીર શાંસનાધીશ્વર પ્રભુમ્ ।

સદ્ગુરુ ચન્દુરાજેશ વાર્ણીં ચ શ્રુતદેવતામ્ ॥ ૧ ॥

પ્રશ્નોત્તરપ્રકાશોડય મધ્યાના દિત્તદેવે ।

મુનિસાગરચદ્રેણ શાસ્ત્ર દૃષ્ટ્વા વિધીયતે ॥ ૨ ॥

શ્રીજૈન પ્રવચન—ભગવદ્, વાણી દ્વાદશાગીને નમસ્કાર કરીને
સુખલાલ ખૂંચદે, પૂછેલ ખુલાસાના ઉત્તર

નોંધ — ખૂલાસા પૂછનારે તત્ત્વ જાણવાની ઇચ્છાસા
બુદ્ધિથી નહિ, પરંતુ આક્ષેપ કરવાની દૃષ્ટિએ પ્રશ્નો રજૂ
કર્યા છે અમને તેનો જવાબે જોઈ નથી, અમે તો માધ્યસ્થ
બુદ્ધિથી જે સત્ય જાણ્યું તે મુજબ તે ખૂલાસાના નીચે પ્રમાણે
ઉત્તર આપીએ છીએ અમારી-માધ્યસ્થ-વૃત્તિનો તોલતો
વાચક જ કરી લેશે, કાલિકાર્યાર્થ પછી, યા, તેમના સમ

સમયમા વિદ્યમાન એવા દેવદ્વિગણિએ સવત્સરી બાદરવા
મુદ ૫ મી ને બદલે બાદરવા મુદ ૪ ની કરી હતી. તેવા
લેખી પુરાવા સિવાય અન્ય કોઈ પ્રશ્નો માત્ર વિતહાવાદ
અર્થે જ છે એમ સમજતા હોવાથી આ ચર્ચા અને અર્થિથી
જામ કરીએ છીએ

પ્રશ્ન ૧ — નિશીથ ચૂલ્લિકાર કાલકચાર્ય પછી ઘણી મુદતે
થયા એમ તમે માને છે કે તેમના સમકાલમા કિંવા
તુરતમા થયા માને છે ?

ઉત્તર — આનો ઉત્તર અમે લખેલ પ્રશ્નોત્તર પ્રકાશમા
આપેલ છે કે 'કાલિકચાર્ય પછી કેટલાયે કાગ બાદ
નિશીથ ચૂલ્લિકાર થયેલ છે ? તેમનો નિશ્ચિત સમય
તે લખતી વખતે જાણવામા નહોતો હાલમા ઉપરોક્ત
કથનની સત્યતા પુરવાર કરતા નીચેના બે ઉદ્દેશ્ય
મળ્યા છે જેમાનો પહેલો નિશીથ ચૂલ્લિકાર માટે અને
બીજો નદીસૂત્ર ચૂલ્લિકાર પૃષ્ઠ ૫૦-૫૧ મા છે

(૧) શુદ્ધવિષ્ણુ ધ ગણિત મહત્તરત ધ તમ્સ તુદ્દિદિ ।
તેણ કચ્છ સ્તા ઘુણી યિસેસનામા ગિસીદ્દસ્ત ॥

નમો શુદ્ધદેવયાપ મગરતીપ । જિણદાસગણિમહત્તરેણ રદમા ।
નમ તીપરદ્મ્ય ॥

(૨) સકરાજતો પચસુ વર્ણેશતેષુ નચખ્યતત્ત્વર્ણી સમાપ્તા
इति । પૃષ્ઠ ૫૦-૫૧

જિનદાસગણિ મહત્તરે નિશીથ ચૂલ્લિકાર લખી છે અને
તે ઉપરાત નદીસૂત્રની ચૂલ્લિકાર પછી તેમની જ છે આ
બે ઉપરાત પછી તેમણે ચૂલ્લિકાર લખી છે નદીસૂત્રની

ચૂર્ણિમા તે લખાણનો શક વીરાત્ (વીરાત્ ૪૭૦ વિક્રમ+
 વિ સ પ૭ થી ઈ સ નંધ સ થી ૭૮ શક+શક સ વત્
 ૫૦૦)=૧૧૦૫ મા લખાઈ એટલે નિશીથ ચૂર્ણિકાગ્ની વિદ્ય
 માનતા અગિયારમા સૈકાના અતમા અને બારમાની શરૂ
 આતમા ગણી શકાય કાલિકાચાર્ય તો વીરાત્ ૪૫૩
 થા ૬૬૩ મા થયા છે અને નિશીથ ચૂર્ણિકા વીરાત્
 ૧૧૦૫ એટલે કાલિકાચાર્યની પછીજ થયા એ તો
 હીવા જેવું સ્પષ્ટ છે જ

પ્રશ્ન ૭ — નિશીથ ચૂર્ણિકાર અને તેમનો સકલ સમુદાય
 ભાદરવા સુદ ૪ ના દિવસે સવત્સરી પ્રતિક્રમણ કર્તો
 હતો કે નહિ ? જો તે સમુદાય તેજ મવત્મગી કરતો
 હતો તો તે આખા સમુદાયને તમો આરાધક માનો
 છો કે વિરાધક ?

ઉત્તર — નિશીથ ચૂર્ણિકાર અને તેમનો સકલ સમુદાય
 ભાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરી કરતો હતો તેવું કેાઈ લેખી
 પ્રમાણ જ નથી. તેમ છતાં પણ પાચમની સવત્સરી
 કરતાં હોવાના એ નિશીથચૂર્ણિનાજ પૂરાવા છે
 ચૂર્ણિમા ‘હાલ અપર્વ ચોથમા પર્યુષણા કેમ થાય છે ?’
 ઉત્પાનિકામા ચૂર્ણિકાર જે પ્રશ્ન લ્યે છે તેનું કારણ એ છે
 કે આર્યકાલિકાચાર્યે કારણવશ પોતાના સમુદાય અહિત
 ચોથની સવત્સરી કરી. તેમની હૈયાત પરપરાના
 આચાર પર થતી ટીકાનું નિવારણ કરવા પુરતું છે
 ચૂર્ણિકારના સમયમા, પણ ચોથ અને પાચમ એ
 સવત્સરીક પરપરા પ્રચલિત હોવાનું આથી માનવાને
 પૂરતું કારણ છે અને તેઓએ તે સમયના પ્રચલિત

બ્રમનુ નિવાશ્યુ કર્યુ છે તેમ ન હોત અને ચોરનીજ
 મલસરી તેઓ કરતા હતા તેમજ હોત તો તેઓથી
 ગ્રીધોજ પ્રશ્ન આ પ્રમાણે મુકત કે 'હાલમા
 આપણે અપર્વ ચોથમા પર્યુષણા કેમ કરીએ
 છીએ?' પરંતુ તેમની ઉત્થાનીકા એ પ્રકારની નથીજ
 નિગીથ ચૂર્ણિનો સ્પષ્ટતમ ધ્વનિ એ છે કે ચોમાસી
 પ્રતિક્રમણ પૂર્ણિમાએ જ કરવું વિહાર એકમનો કરવો
 અને આ વસ્તુ સ્વીકારનાર તો આવાડી પૂર્ણિમાથી ૫૦
 દિવસે અને કાર્તિકી પૂર્ણિમાથી ૭૦ દિવસ પહેલાં-
 અર્થાત્ બાહરવા સુદી ૫ ત્રીની જ સવત્સરી કરે
 પણ પૂર્વથી આવ્યા આવતા પર્યુષણા પર્વમા દેરદાર
 તેમને સ્વીકૃત ન હોત તો તેઓ તે ચૂર્ણિમા ચરિતા
 તુલાદે ઉપરોક્ત વર્ણન કરી પછી પર પરાએ આ પ્રમાણે
 દેરદાર થયો છે તે દર્શાવ્યા વિના રહેતજ નહિ-
 આ ઉપરાત મુનિ કથાણુવિજયજી પોતાના 'વીર
 નિર્વાણ સવત્સર'નાર જૈનગણગણના, નામના પુસ્તકમા કાલિ
 કાચાર્યની તારીખ વીરાત ૪૫૩ જણાવે છે, બ્યારે ધીમાએ
 તે વીરાત ૬૬૩ મા હતા એમ જણાવે છે આ બંને વસ્તુ
 નો સ્વીકાર કરીને આગળ ચાલીએ તો આપણને સ્પષ્ટ
 થશે કે બાહરવા સુદ ૫ ની મલસરી બદલીને બાહરવા સુદ
 ૪ ની સવત્સરી આવી કલિકાચાર્યે કરી તે સર્વમાન્ય થઈ
 હતી કે કેમ?

સૌને એ તો વિદિત છે કે શ્રીમામ દેવક્રિગણિએ છેલ્લી
 આગમ વાચના વીરાત ૬૮૦-૬૬૩ મા વચ્ચલીમા કરી આમ
 છે ત્યાર જો કલિકાચાર્યની તારીખ ૪૫૩ હોય, તો તે પછી

૧૨૭-૫૪૦ વર્ષે કૃત્ત્વમૂત્રની વાચના થઈ થોથની સવત્સરીને
 પાચસો વર્ષની પરપરા થઈ ગયા પછી પણ દેવદ્વિગણિને
 સૂત્રમા ભાદરવા સુદ ૫ મીની સવત્સરી લખવી પડે ખરી?
 ચરિતાનુવાદે પચમી જણાવી તેઓ પરપરાએ ભાદરવા સુદ
 ૪ ની સવત્સરી કેમ ન જણાવે? હવે આપણે કાલિકા
 ચાર્યની તારીખ વીરાત ૯૯૩ ની લઈએ તોપણ શ્રીમાન
 દેવદ્વિગણિ તેમના સમસમયી ગણાય એ તો વિવાદ વિનાની
 વાત છે એ કાલિકાચાર્યે કારણવશાત્ ભાદરવા સુદ ૪ ની
 સવત્સરી કરી તો શ્રીમાન દેવદ્વિગણિએ તે સવત્સરી જ્યા
 રની કરી, એ પ્રશ્ન ઉદ્ભવે છે જ ભગવતીજીના એક પૂર્વની
 વિદ્યમાનતાના એક હજાર વર્ષના ઉદ્ભવથી એ તો અપ્રત્યક્ષ
 છે કે શ્રીમાન દેવદ્વિગણિ કે જેઓ એક પૂર્વના ઊંડા જ્ઞાતા
 હતા તેઓ વીરાત ૧૦૦૦ સુધી વિદ્યમાન તો હતા જ એક
 પૂર્વની હયાતીમા સામાન્ય આચાર્ય-યુગ પ્રધાન આ સવ
 ત્સરીનો ફેરફાર કરી શકે ખરા? શ્રીમાન દેવદ્વિગણિને આ
 ફેરફાર સ્વીકાર્ય જ હોય તો તેઓ વાચનામા આ વસ્તુનો
 ઉમેરો કરવાને શુ અશક્ત હતા? નહિ જ એટલે તમને
 આ ફેરફાર એ કબુલ જ હોત તો તેઓ પોતાની કૃત્ત્વમૂત્રની
 વાચનામા ચારિતાનુવાદે ભાદરવા સુદ ૫ મીની સવત્સરી
 જણાવી પરપરાએ ભાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરી જણાવું
 વિધાન કરી તેની સ્થાપના મૂળ અથમાજ કરત

પ્રશ્ન ૩ — તમે પૃ. ૧૧ માં 'કારણિજા ચરત્તી' અર્જકા
 લગાવરિયેણ પવત્તિઆ ' એ વાક્યનો અર્થ પૃ. ૧૩
 માં લખતા તમે લખ્યું છે કે— 'કાણ્ધથી' આ થોથ

આય કાલિકાચાર્યે કરી , તે પત્તિમા શબ્દને
અર્થ ' કરી ' એવો થાયકે ' અવર્તાવી ' એવો થાય

ઉત્તર —પવત્તિમા શબ્દનો મૂળ અર્થ ' અવર્તાવી ' એ
બરાબર છે અને સાવ અર્થ ' કરી ' પણ થઈ શકે
ઉત્થાનિકામા ચૂર્ણિકારે આ શબ્દ વાપર્યો છે, પરંતુ
મૂળહીનતામા તે કયાય પણ નથી તેથીજ તે શબ્દ
અમે સ્વીકાર્યો નથી આચાર્યે બાહરવા સુદ ૫ મીના
બદલે ભાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરી કરી છે તે
ગણવત્તાત અવર્તાચાર્યે નહિજ

પ્રશ્ન ૪ —સં સ્વલક્ષણએ વેસ્થાને ત્યાં ચાતુર્માસ કર્યું,
તો તણે વેસ્થાના ધરતું ચોમાસુ અવર્તાવ્યું એમ ક-
હેના તમે તત્પર છો ?

જિત —ના

પ્રશ્ન ૫ —કોઈએ અપવાદપદે કોઈપણ કાર્ય કર્યું હોય તેને
અગે પત્તિમા એવો જબ્દ કોઈપણ સ્થાને ચામ્બોમા
જોયો છે ખરો ?

ઉત્તર —જેમ ચૂર્ણિકારે ઉપરોક્ત બાબતમા વાપર્યો છે તેમ
કોઈપણ ઠેકાણે વપરાયો પણ હોય

પ્રશ્ન ૬ —આચાર્યે ચોથ અવર્તાવી એ વાર્તાના , પૂરાવામા
અથવા તો ચૂર્ણિકાર મહાત્મજના સમયમા કરાવી ચો
થના ખુવાસામા ' કાલિકાચાર્યે કરી ' એ ખુવાસો
ધ્યાનથી ગણાય ખરો ?

ઉત્તર —આચાર્યે ચોથ કરી તેના તો ઉલ્લેખ ચૂર્ણિકાર
કરેજ છે પરંતુ ચૂર્ણિકાર મહારાજ ચોથ કરતા હતા

તેનો સીધો કે આડકતરો કાંઈ પણ પૂરાવોજ નથી, ઉલટું પચમી કરતા હતા તેનો આડકતરો પૂરાવો પૂર્ણિમાની ચીમાસી અને એકમનો વિહાર એ ઉલ્લેખ સ્પષ્ટ બતાવે છે આ ઉપરાંત ચોથ સ્વીકાર્ય હોતતો શ્રીમાન દેવદ્વિગણિએ તે કટપસૂત્રની વાચનામા ચરિતાનુવાદે પચમી જણાવી પણ પરાએ ચતુર્થી સ્વીકારી છે એમ જણાવી તેમા ઉમેરી તેની સ્થાપના તેઓ-શ્રીએ પણ કરી હત

પ્રશ્ન ૭ — શ્રી કાલિકાચાર્ય પછીના કોઈપણ આચાર્યે ભાદરવા સુદ ૫ મીની સવત્સરી કરી તેનો એક પણ લેખ તમારી આખી ચોપડીમા દૃષ્ટિગત થતો નથી, તો શું તેઓ અર્થાત કાલિકાચાર્ય પછી કોઈપણ આચાર્યે પચમી કર્યાનો લેખ શાસ્ત્રોમા નથીજ એમ કેમ ન મનાય ?

ઉત્તર — ભાદરવા સુદ ૫ મીની સવત્સરી એતો ભગવાન મહાવીરની આજ્ઞાજ છે એટલે તે પ્રચલિત હોયજ, તેથી તેનો ઉલ્લેખ વારંવાર કરવાની જરૂર નજ ગ્હે પરંતુ કાલિકાચાર્યે ભાદરવા સુદ ૫ મી ગદલી ભાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરી કરી તે જો સર્વે આચાર્યોએ અને તે સર્વેના સમુદાયે સ્વીકારી હોય તો તેના ઉલ્લેખની ખાસ જરૂર રહેજ તેવો કોઈ ઉલ્લેખ છે ?

પ્રશ્ન ૮ — પર્યુષણ કટપ ચૂર્ણિકા અને દશાશુત સ્કંધ ચૂર્ણિકાર પણ ભાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરી કરતા હતા એમ તમે માનો છો, કે નહિ ?

ઉત્તર — આ ચૂંટિકાર યા ચૂંટિકારો બાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરી કરતા હતા એવો ઉલ્લેખ નથી ઉલ્લેખ અપરાદ કે ફેરફારનો હોય, મૂળ નિયમનો ઉલ્લેખ ન હોય નિશીથ ચૂંટિકારની માફક આ ચૂંટિકારોએ પણ આર્યકાલિકાચાર્યની બાદરવા સુદ ૪ ની સવત્સરીનું કાળ જતાવવા તે વાત જણાવી છે આ ઉપરાંત આ ચૂંટિકારોને પણ પચમી સ્વીકાર્ય હતી તેનો પૂનાવો પૂર્ણિમાના ચૌમામી પ્રતિક્રમણ અને એકમતા વિહારથી અપષ્ટ મળે છે

પ્રશ્ન ૬ — તમારી આખી ચોપડીમાં ગોઈ પણ મ્હાને પૂછે ખાચર પણ એવો એકે પાઠ તમી કે ને પાઠ એમ જણાવે કે ' ૯૦ કલિકાચાર્ય પછી કલિકાચાર્યની પરપતવાનાજ રૂઝા ચોથ કરતા હતા પણ બાકીના ગરજે વાળાઓ ચોથની સવત્સરી નહોતા કરતા અને પચમીની સવત્સરી કરતા હતા, ? '

ઉત્તર — મધ્યસ્થ દષ્ટિવાળો વાચક તે તરતજ જાણી શકે, કે સરકારી તે ન જાણી શકે

પ્રશ્ન ૧૦ — કલિકાગ સર્વજ્ઞ શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય આચાર્યશ્રી મવર્ગીરિજ વગેરે મહાપુરુષોને મૂલસૂત્રની જ્યાજ્યાને કરતા જણાવેલી હકીકત જો આચરણના પૂરાવા તરીકે લેવામાં આવે તો તમે ' ૧ ' અન્ય તીર્થો કે ગૃહસ્થોની આગળ કર્પસૂત્ર વાચવામાં પ્રાયશ્ચિત છે ' એ અધિકારને તેજ પ્રમાણે કયન તહિ કંગ અને તે પાઠને તમે જૂઠી જ્યાજ્યાથી અલકૃત કર્યો એમ

માનવ ? ઉલટું તમે પર્યુષણામા ગૃહ્યો આગળ
કલ્પસૂત્ર વાંચો છો તેનું શું ?

ઉત્તર — ઉપરોક્ત મહાપુરૂષોએ મૂળસૂત્રની વ્યાખ્યા કરતા
જણાવેલ હકીકત આચરણના પૂરાવા તરીકે લેવામા
તમને બાધ લાગે છે જ્યારે નિશીય ચૂર્ણિગર, પર્યુ-
ષણ કલ્પ ચૂર્ણિકાર અને દશાદ્રુત સ્કંધ ચૂર્ણિગર
વિગેરે મહાપુરૂષોએ વ્યાખ્યા કરતા અપવાદરૂપ સૂચિત
કરેલ વસ્તુને આચરણમા મુકવામા તમને બાધ નથી
લાગતો ? ઉપરોક્ત પ્રશ્નોત્તો સર્વેને સમાન છે

પ્રશ્ન ૧૧ — આચાર્ય કાલિકાચાર્યે પ્રવર્તવેલી જ ચોથની
સવત્સરી મર્વ સાધુઓએ કરેલી છે એ બાગ ચૂર્ણિના
મૂળ ભાગને લગતો હતો છતાં તમે તે શા માટે
ઠોડી દીધો છે ? તે વખતે કરેલ ચોથ મર્વ સાધુઓએ
જ્યારે માન્ય કરી ત્યારે તે બધા સાધુઓને શું ઠારણ
હતું ? શું તે બધા ચોથની પર્યુષણ કરનાર સાધુઓને
વિરાધક કહેનાને તમે હિંમત કરી શકો છો ?

ઉત્તર — અમે ચૂર્ણિના અમૂઢ મૂળ ભાગને ઠોડી દીધો છે
એવો તમારો આક્ષેપ માંચો હોય અને તેમા મર્વ
સાધુઓએ કરેલી છે એ વસ્તુ હોય તો તે પાઠ
તમે શા માટે ખુલ્લો મૂકતા નથી ? પછંઠાણ પૂરમા
કાલિકાચાર્યે કયા પ્રસંગોમા અને કયા કારણે બાદ-
રવા સુદ ૫ મીને બદલે ચોથની સવત્સરી ડ્રી તે
જિનાતો પ્રશ્નોત્તર પ્રકાશમા દહીજ છે

પ્રશ્ન ૧૨ — કાલિકાચાર્ય યુગપ્રધાન હતા તે વાત તમે માનો
છો કે નહિ ? અને જો માનતા હો તો

આજ્ઞા સકવ મને માનવી એ કબુલ કરે છે નહિ ?

ઉત્તર — પોત પોતાના સમુદાયમાં પૂજ્ય આચાર્યવરને યુગપ્રધાન તરીકે આજ્ઞા પણ માનનારા માને છે અને સામાન્ય મુનિને જોતમ જણાવતી પણ અધિક માનનારા પણ પડ્યા છે, તો તે વખતે તેમને તેમના અનુયાયીઓ યુગપ્રધાન તરીકે માને અને તે યુગપ્રધાન હોય તેની કાંઈ ના પણ નથી પૂજ્ય આચાર્યવરની આજ્ઞા તેમના અનુયાયીઓનો સથ માનતો આવ્યો છે અને માને છે, પરંતુ તેમને કાંઈ આજ્ઞા ન કરી નથી એટલે તેની વાત ક્યા રહી ? આ ઉપરાંત નીચેની વાતો વિચારવા જેવી છે (૧) ચોમાસામાં યુગપ્રધાન રજા વિના દીક્ષા આપી શકે કે નહિ ? (૨) રાજા યુગપ્રધાનને દેશનિકાલ કરી શકે કે નહિ ? (૩) તીર્થિકરની આજ્ઞા અધિક કે યુગપ્રધાનની ? (૪) યુગપ્રધાન કથિત રાજા કરે કે રાજા કથિત યુગ પ્રધાન કરે ? (૫) મહાવીર શાસન વર્તી યુગ પ્રધાન રાજાના ધરના અભિપ્રાય લઈ શકે કે નહિ ?

ઉ — જો કાલિકાચાર્યની વખતે બીજા યુગપ્રધાનો હતા તેઓએ કાલિકાચાર્યની આજ્ઞા નથી માની એમ કહી શકાય તો એક પણ શાસ્ત્રાધાર તમારી ચોપડીમાં લખવા માટે એક પણ શાસ્ત્રાધાર તમારી ચોપડીમાં લખવાની સહયતા શું તમે બતાવી છે ? અને નથી તો તેનું કારણ એ કે તેઓ એક પણ શાસ્ત્ર ન હોય અને તમે તે વખતના બીજા આચાર્યો

પાયમની સવત્સરી કરતા હતા એમ કહેવાને જે બહાર પડે, તે મૃપાવાદથી વિરમણ કરનાર વૃત્તધારીને શોભે ખરૂં ?

ઉત્તર.—આ પ્રશ્નનો જવાબ પ્રશ્ન ૭ અને પ્રશ્ન ૨ ના ઉત્તરોમાં આવીજ જાય છે

પ્રશ્ન ૧૪ —જો સકલ સાધુઓએ કાલિકાચાર્ય મહારાજના હુકમથી ચોથને દિવસે સવત્સરી કરી તો પછી તેના સમુદાયમાં પરપરાએ પચમી રહી હતી એમ કહેવાને પૂરાવો કયો એ જણાવશો ? નિશીથ ચૂર્ણિકા વગેરે મહાપુરૂષો સુધી તમામ આચાર્ય નીચેજ થાય સવત્સરી કરતા હતા એમ તમે શુ માનતા નથી ?

ઉત્તર —સકલ સાધુઓએ ચોથની સવત્સરી કરીજ હોત તો શ્રીમાન દેવકૃિ ગણિએ તે વાત કટપસૂત્રની વીરાત ૬૬૩ની વાચનામાં મૂકી હતી કદાચ વાચના બાદ કાલિકાચાર્યે ચોથની સવત્સરી કરી એમ તમે કહેતા હો. તો પણ શ્રીમાન દેવકૃિગણિ જે વીરાત ૬૮૦-૧૦૦૦ સુધી વિદ્યમાન હતા તેમને જો તે વાત સ્વીકારી હોત તો તે કટપસૂત્રની વાચનામાં ઉમેરી લીધીજ હતી ઉપરના પ્રશ્નના બીજા ભાગનો ઉત્તર પ્રશ્ન-૭ અને ૭ માંના ઉત્તરમાં આવી જાય છે

પ્રશ્ન ૧૫ —ચૂર્ણિકાર ઇયાનિ કદ ચઙત્તિય અપરે પજ્જો સચિજ્જતિ એટલે કે ‘હમણા અપર્વ એવી ચોથમાં કેમ પર્યુપણા કરાય છે ? એવો પ્રશ્ન ઉઠાવીને ચૂર્ણિકારની વખતે પણ સકલ સઘ લાદરવા સુદ

કાઢયો એમ તમે માનો છો ? પ્રજા સિધિલાચાર
 ફર કરવા ક્રિયા ઉદ્ધાર કર્યો તેથી તમે મત ગઢયો
 માનો છો ? તો પછી શ્રીમાન જગન્નાથ સૂરિ અને
 આનંદ વિમલ સૂરિએ ક્રિયા ઉદ્ધાર કર્યો તે શું
 મત કાઢવા ? શ્રી સત્યવિજય પંચાસે સ્વેત
 વસ્ત્રો છોડી પિત્ત વસ્ત્રો કર્યા તે શું મત કાઢવા ? ખુટેરા
 ચણ મહારાજે બ્યાખ્યાન સમયે મુહપત્તિ ન બાધવા
 એમ જાહેર કર્યું તે પણ શું મત કાઢવા ? શ્રીમાન પાર્શ્વયદ્ર
 સૂરિએ પોતાનો ' નાગપુગીય વૃહત્પાગચ્છ ન ડાઘી
 તમારી માન્યતા અનુસાર ન ચાલ્યા, પરંતુ જિન આજ્ઞા
 પ્રમાણે ચાલ્યા તેથી તેમને પોતાનો મત કાઢ્યો એમ માનો
 છો ? શ્રીમાન પાર્શ્વયદ્ર સૂરિએ ક્રિયા ઉદ્ધાર કરતા
 પહેલાં ચોથની સવત્સરી કરી હતી તેનો તેવો લેખીત તે
 વખતનો પૂરાવો તમારી પાસે કે ખરો ? જેની પાસે
 પૂરાવો હોય તે તો જાહેરજા પાડે, માત્ર જોશીને
 લોકોને છેતરે નહિ શ્રીમાન પાર્શ્વયદ્ર સૂરિએ સવ
 વત્સરી ચોથની કરતા હતા તે જાહેરી પાચમની નથી
 કરી, અને છતાં કરી હોયતો તેમા આજ્ઞા વિરાધક
 પણ નથી તે ઉપરના પ્રશ્નના પ્રતિ-ઉત્તરથી સ્પષ્ટ
 છે પરંતુ તમારા પ્રશ્નથી લાગે છે કે તમે એવા
 ફેરફાર કરનારને આજ્ઞાના કદા વિરાધક (ખરા કે નહિ ?)
 એમ કહો છો તો પછી તમે તે વિ. સંવત ૧૯૫૦

મા પેટલાદમા ત્રીજીની સવત્સરી કરનાર અને વિ મ
૧૬૫૩ મા પાછી ૪ ની સવત્સરી કરનાર મુનિ આ-
નંદ સાગરને સાધુકે આચાર્ય તરીકે સન્માનો છો શુ
કરવા ? તેમા તમને વિરાધના નથી દેખાતી ?

પ્રશ્ન ૧૯ — ભાદરવા સુદ ચોથે થયેલા તેવા અપરાધથી સૂત્ર,
અર્થ, લોજન, વદનાદિકના અનુક્રમે થયેલા પરિહારનો
છેતલો દિવસ જો ભાદરવા સુદ ત્રીજ થઇ જાય તો
ભાદરવા સુદ ૪ ના દિવસે તે બહિષ્કારને પાત્ર થાય
કે અદ્વર એક દિવસ લટકતો રહે ?

ઉત્તર — આ પ્રશ્નનો ઉત્તર તો મુનિ આનંદ સાગર આપી
શકે કેમકે તેમણે ભાદરવા સુદ ૩ ની સવત્સરી મ
૧૬૫૨ મા પેટલાદમા કરીને સ ૧૬૫૩ મા ચોથની
સવત્સરી કરી તો તેઓ બહિષ્કારને પાત્ર થયા કે
એક દિવસ લટકતા રહ્યા ?

પ્રશ્ન ૨૦ — આચરણાઓને તમે માનો છો કે નહિ ?

ઉત્તર — આગમ અવિરૂદ્ધ આચરણાઓ માનવામા કોઈ
પ્રકારનો બાધ નથી

પ્રશ્ન ૨૧ — શ્રીમાન કાલિકાચાર્ય ગીતાચાર્ય હતા અને તેઓની
કહેલી આચરણાઓ શુદ્ધ હતી તે માનો છો કે નહિ ?

ઉત્તર — શ્રીમાન કાલિકાચાર્યે કોઈપણ નવી આચરણા ચલાવી
નથી તેમણે ન છૂટકે ચોથ કરી પણ આચરણા
વવા માટે નહીં આચરણા ચલાવવા માટે કરી
તો રાજાના આગ્રહનું કારણ ચૂર્ણિકાર

પ્રશ્ન ૨૭ — આગમ અષ્ટોતરીનો ‘સવચ્છર પત્ર’ પત્રતિ
 આપેલો પાઠ તમે તેની ટીકા વગર કેમ આપ્યો ?
 શું તેની ટીકામાં સવત્સરીપર્વની આચરણને પ્રમાણ
 ભૂત ગણવાનો સ્પષ્ટ લેખ નથી ? તેવો સ્પષ્ટ ખુલાસો
 હોવા છતાં તે પાઠને બહાર નહિ લાવનારને દુરામહી
 ગણવા કે નહિ ? શું તમારા લખવા પ્રમાણે સવત્સરી
 પર્વ સિવાય બીજા પર્વમાં આચરણ કરાય તો તે
 તમને મન્યૂર છે ?

ઉત્તર — ઉપરોક્ત પાઠની ટીકા પાસે ન હતી તેથી નહોતી
 આપી. ટીકાકાર બ્યાખ્યા મૂલમાં દોષ તેની કરે તેથી
 ઉલટી ટીકા કરે તો તે પ્રમાણિક નજ ગણાય મૂળ
 નો વિધિ પ્રતિપાદન કરે તો ટીકા તેનો નિષેધ કરે
 એમ કેમજ બને ? તમારા લખવા મુજબ સવત્સરી
 પર્વની આચરણને પ્રમાણભૂત ગણવાનો સ્પષ્ટ લેખજ
 હોય તો શા માટે તમે છપાવતા નથી ? ઉપરોક્ત
 પત્રનો બીજો ભાગ આ ચર્ચામાં પ્રસ્તુત જ નથી કેમકે,
 બીજા પર્વમાં પર્યુપણા કે સવત્સરી કરવાનું અમે
 જણાવ્યું જ નથી.

પ્રશ્ન ૨૮ — સવચ્છર પત્ર એ જુદું લખવાનું કારણ શું ?
 શું સવત્સરી પર્વમાં આવતી નથી ?

ઉત્તર — તે તો પ્રથકાર બધે એટલું તો સ્પષ્ટ છે કે અન્ય
 કાંઈ પર્વો છે જ્યારે પર્યુપણા એ પર્વાધરાજ, છે

પ્રશ્ન ૨૪ — શ્રીમાન કાલિકાચાર્યે છઠને દિવને પર્યુષણ કરવાની રાત્રની વિનતિ ન સ્વીકારી પણ ચતુર્થીની સ્વીકારી તો છડે અને ચોથે પર્યુષણ કરવામા ફરક હતો કે કેમ ?

ઉત્તર — ફરક તો હતોજ કારણ કે સિદ્ધાતમા ‘ પાચમની ગત્રી ઓળગવી નહિ ’ એમ સ્પષ્ટ પાઠ હોવાથી તેનો તો નિષેધ હતો જ જ્યારે પચમી પહેલા મવત્સરી ચા પર્યુષણ કરવામા બાધ ન હોવાથી ગત્રની તે વિનતિ સ્વીકારી ગત્રની વિનતિ તે વળતે મક્રાગ્ણની હતી તેથી તેમણે તે સ્વીકારી રાત્ર શુ છડે અથવા તો ચોથે મદા માટે ચલાવવા વિનતિ કરતો હતો ? નહિજ પરંતુ તે વર્ષે દરમિયાન પોતે પર્યુષણ પર્વનો લાભ લઇ શકે તે તેનો હેતુ હતો રાત્રની વિનતિથી કાલિકાચાર્ય પ્રભુની મૂળ આજ્ઞા મૂકી કે એમ ગ્રહેવાય ખરૂં ? નહિજ અથવા શુ તેઓ પૈઠાણ નગરમા નિરતર આમામ કરવા ગ્રહેવાના હતા કે જેવી હ મેશને માટે તેઓ ચોથનો સ્વીકાર કરે ? નહિજ આમ હોય તો પછી નિરતર ચોથનુ કારણ ન ગ્રહેવાથી ચોથનો આશરો ટકી ગયતો નથી

પ્રશ્ન ૨૫ — પહેલા કરેલી મવત્સરીની તીથીના બાર માસ થવાનો અદર ઓટલે કે ચોથે પર્યુષણ કરવો કહ્યો છે, તે વાત તમને પર્યુષણ દરપના આધારે માન્ય છે કે કેમ ?

કિત્ત — તમે કહેા છો તે પ્રકાર તો કામજ નથી પર્યુષણા કદપમા તો આપાદી ચૌમાસી પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી પચાસમે દિનમે અને કાન્તક ચૌમાસીના ત્રીતેર દિવસ પહેલા એટલે કે શાદ વા સુદ ૫ મીની સવત્સરી કે વા કરમાન છે, કારણ કે ચામાચી તો પૂર્ણિમાની કરવાતું તેમા વિધાન છે તમે લખો છો તે મુજબ પહેલા કરેલ સવત્સરીથી બાર માસ થવાની અદર પર્યુષણા કરવી તેમ હોય તો દર વર્ષે સવત્સરી એક એક દિવસ આગળ આવતી જાય અને તેમજ હોય તો આજે ને શાદરવા સુદ ૪ કે ૫ ની કાયમ જ ન રહી હોય. જો તો મુમલમાનોના મહોરમ માસની માફક અનાંશ્વિત બની જાય અને જો તેમ બને તો પછી ‘ શાદરવા સુદ ૫ ની રાત્રી જોળગવી નહિ ’ એ મર્યાદા પ્રતિપાદક સૂત્રની માર્થકતા પણ રી રહી ! બળી જો તમે લખ્યું છે તેમજ હોય તો મુનિ આનંદ સાગરજીએ નીજની સવત્સરી કરીને ત્યારબાદ બીજે વર્ષે ચોથની સવત્સરી કેમ કરત ? તમારા લખ્યા પ્રમાણે તો તે પણ પર્યુષણા કદપના આધારે વિરાધ-કતા બરીને ?

પ્રશ્ન ૨૬ — કેઈપણ સૂત્ર પ્રમાણે પહેલા વર્ષની સવત્સરી તીથીથી આગવી તીથીમા પર્યુષણા કરનાર જેવો વિ નાધક ગણાય તેવો તે તીથીની અદરની તીથીમા પર્યુષણા કરનાર વિનાધક ગણાય ખરો ?

ઉત્તર —આનો ઉત્તર પ્રશ્ન ૧૭ ના ઉત્તરમાં અને મુનિ
આનંદ-સાગરજીએ ત્રીજીની સવત્સરી કરીને ઘીને
વર્ષે ચોથ કરી છે તો તે પણ તમાગ હિમાએ વિરા
ધક થયા કે નહિ ?

શ્રદ્ધાના —જાહેર પત્રમાં છપાવીને ખુલાસા પૂછવાના બદલે
અમે પાસે હતા ત્યારે પાસે આવીને આટલા ખુલાસા
મેળવ્યા હતા તો તે આપવા અમે તૈયાર હતા છતાં
જાહેર પેપરમાં તમે ખુલાસા પૂછ્યા છે તો તેના ઉત્તર
પણ અમે જાહેર પેપરમાં આપ્યા છે તેમના જેવા
' પ્રશ્નોત્તર પ્રકાશ'ની કિંમત ન હોય તેની અમને
કશી ચિંતા નથી કારણકે તેથી કાંઈ તેની કિંમત
ઘટી જવાની નથી તદ્વચ વાચક આ પ્રશ્નોત્તર પ્રકાશ
તથા ઉપરોક્ત ખુલાસાના ઉત્તરો વાંચી તેમાં રહેલ
તથ્ય જરૂર મેળવી શકશે

સ્વચ્છે વૃહત્પાગચ્છે શ્રીમન્નાગપુરીયકે ।

જૈનાચાર્ય-મહર્ષીણા વિશ્વવધ-મહાત્મનામ્ ॥૧॥

શ્રીભ્રાતૃચદ્રસૂરીન્દ્ર-સદ્ગુરુણા પ્રસાદતઃ ।

મુનિસાગરચન્દ્રેણ ગ્રન્થોઽય વિહિતો મુદા ॥૨॥

પ્રશ્નોત્તરપ્રકાશસ્ય ભાગે યદ્દ્વિતયે મયા ।

વિરુદ્ધ લિખિત તસ્ય મિથ્યાદુષ્કૃતમસ્તુ મે ॥૩॥

इति श्रीजैनश्वेताम्बराचार्यप्रवर-विश्ववधानवधविद्या-
विशारद- विद्वज्जनमण्डलमार्तण्ड- गुर्जरनरेश्वरश्रीसिद्धराज ज-

यसिंहसभाग्रहारहार-आदिदिगम्बरसुमुदचन्द्राचार्यभजनयेनाईल
 सिंहलग्नपतिष्ठ-श्रीवादिदेवसुरिपुरन्दर-अग्नि-उन्नपट्ट परपरा
 नुगत-श्रीमन्नागपुरीयट्टत्तपागन्नाधिराज युगप्रधान-क्रियो
 द्वारसारक-श्रीजिनागममार्गप्रसाशन-परमपूज्यश्रीश्री श्रीपार्श्व-
 चन्द्रमूरीश्वरजी-सत्तानीय-मूरिचक्रचक्रवर्ति-पूज्यपाद-जगत्
 श्रेष्ठिगुरु-मातृ स्मरणीय-श्रीहर्षचन्द्रमूरिपुरन्दर-चरणानुचर-
 चारित्रचूडामणी सवेगमतरगितात्मा गावमूर्ति मुनिमहाराज
 श्रीकुशलचन्द्रजी सतीर्थ-गुरुभ्राता पंडितप्रवर मुगृहीतनामयेय-
 परमोपकारि महर्षि-श्रीमुक्तिचन्द्रगणिना पादपमोपसवी मुशि-
 प्य अने सद्धर्मरक्षण-जैनाचार्यप्रवर-श्रीहर्षचन्द्रमूरीश्वरजीना
 अद्वितीयपट्टप्रभावर-गासनप्रभावर-मुनिहितगिरोमणि मरु-
 स्थागमरहस्यवदी-पञ्चमस्थानारावर-पञ्चाचारप्रवक्तृ-प्रणमरस-
 पयोनिधि युगप्रवराचार्यवर्य-श्रीभ्रातृचन्द्रमूरीश्वरजी महाराजाना
 शिष्य मुनिसागरचन्द्रे तत्त्वगवेषी जिनाज्ञाना पिपासु भव्याया
 ओना हितना माटे आ प्रश्नोत्तरप्रसाद-ग्रथनो द्वितीय भाग
 स्वभातनगरमा लग्गो, विक्रमसंवत् १९८८ ना वैशाख शुद्धी
 त्रीज. करणतमपराध सन्तुष्यन्ति धीरा ॥ श्री गान्ति ॥

॥ इति प्रश्नोत्तरप्रसंग द्वितीय भाग ॥

તથા વીરજિનેશ્વરસુ વિલિતે શ્રીકાલિકામ્ય ગણે
 શ્રીમન્મદ્ગુને વટોરદ્વદ્વદ્ગચ્છે પદ્મિયામિને,
 શ્રીમન્નાગપુરીયમદ્વિયતપામ્રામાવતેધુના,
 મૂર્તિદ્ભૂરિગુણાન્વિતા ગણુરગ્ગેષ્ઠિ જા । ગજતે ॥૧૧॥
 યો લોભે ગુરુમાધુગ્લનરૂપયા પારં શ્રુતાભોનિધે-
 યો જનામસમના સુનતિના ચક્રે દિતા દેશનામ્,
 યવાન્યોપદ્ધેર્નિમિત્તમગ્ગે, જાનન્નિયાસ્વાદ્ય,
 ત સૂરીશ્વરમુત્તમ યુગવગ શ્રીપાર્શ્વચંદ્ર સ્તુમ ॥૨૧॥
 શ્રીમન્નાગપુરીયમદ્વિયતપામ્રામ્લેશવિદ્યાનિધિ-
 ધર્મચે સ્વર્ણગિરે મમો દિ ભગવાન્ મિદ્ધાન્તગ્લા,
 કાશ્ચંદ્રાદિગુણાન્વિતો ગુરુવગ પૂજયો મદ્ધાન્યોઽભવ-
 ન સૂરીશ્વરમુત્તમ મધુધર શ્રીનાવૃત્ત સ્તુત ॥૩૧॥

પકિત પ્રવગ શ્રી જિનચંદ્રગણિવર કૃત—
 સંસ્કૃત શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તવનમ્

(ગગ પ્રજ્ઞાતિ સમ ગમેષુ ગીયતે)

(અથવા- જય જય આરતિ આદિ જિજ્ઞાસા ' એ ગગમા)
 ત્રિવિન્દ્ર લક્ષ્મી વિમલ નિવાસ, વાસવનિઠરાસિનતરે
 તતજનકરૂપમદ્વીકકંકડ, કંકડ દવગ્લધારદે અવિં ૧
 ધારય ચેતમિ ત પ્રભુપાર્શ્વ, પાર્શ્વ ભવલતિકાધારે,
 કાયા ભાજિતમેન્દકમલિન, નલિનદ્વડાયતનયનરે અં ૨
 નયનદિતનિજવીર્ય મુદાર, દાગ્ધનોજિતસગરે,
 સગ નિર્વાહકમતિધીર, ધીન્ નિત મુવિદગ્ધરે અં ૩
 દગ્ધકપાયમનોભવમાય, માયિત (કાર્તિ) દીપ્તિસનાધરે,
 નાથ તમહ કાગ કાર કાન્, હન્મિ વિકાન્તે અં ૪

ઠારણુમખિ નમુખાના સતત, તતમદ્દુશુભવિસ્તારે,
 તાર-વરમુરવરમણુદારે, દારેતીસ્તદાનરે ૨૫૦ ૫
 દાનવિધાનવરીદૃનવિશ્વ, વિશ્વજનીનમુનાયરે,
 વાચ્યમવર નિર્મલમાનસ, માનમહુમ સુદેહરે ૨૫૦ ૬
 (ગાદ્યવિકીર્તિ-૭૫૫)

દેહશ્રીભરનિર્મલેકજનના નેત્રોત્સવો નાયક
 જ્યાંજુદુમવદ્નૈઃ-વદો વામાશ્વસેતાગજ
 જન્માલોનિધિપાર । પરમચિત્તક્રમીમનોવલ્લભો
 ભવ્યાના તતુતા સદા સ ભગવાન્ શ્રીકૈનચ્ચદ્રશ્રિયમ્ ૭

શ્રી પાર્શ્વનાથમંત્ર ગર્ભિત સ્તવન

(ટેલી—ચાવળી ને તુંગી)

સકલ મહા ફલ ચિંતામણી મમે,
 નવરત્ન નામ પાસ ભવિક નમે,
 ઓ નમે ભાવે પાસ પાવે નાથશ્રી શ્રીભગવતી,
 ધરણેદ્ર પદ્મભાવતીય માયા જીજ્ઞાસા સન્નુતી,
 અદ્વૈત મદ્રે હુદ્ર વિષદ્રે હુદ્રાન્ધ્યભય યભયા,
 વાળતી ભૂગલ દ્વરિ મધમદ્ર સૂરિઅદ્ર મહાભયા
 આશ્યા પૂરે પાસ પથાસરો,
 શ્રીવરકાણો પાસ સ ખેશરો,
 સ ખેશરો શ્રીપાસમળણુ ભોડી મડણુ નાહસો,
 નવખંડ શ્રીકલિકુક ઇણુ જગ ભગતો છરાઉલો,
 ભગતો તીગ્ય હરે અનરય પાસ સમરય તુ ધણી,
 હુવે ચડો વહારેવિધન ભયહર સારકર તિહુઅણ તણી

કુરે કુરે વછિત નવનિધિ મ પદા,

આપદા પદસ્થુ ટાલે આપદા,

આપદા ટાલે રાજપાલે પાસ ત્રિભુવન ગણઓ,

ઠલિકાલમાહિ પામ નામે મત્રમહિમા ગાણઓ,

દારિદ્ર ચૂરે આમ પૂરે પાસ તુ જગદીશ એ,

અરણ્યપ્રમોદતસ્તુ સિન્ધ્ય જ પે પૂર્વ સઘ જગીશએ ૩

શ્રી અજિતનાથ સ્તવનમ્

(રાગ સોગંડ)

તાર કન્તાર સમાર સાગન્ધરી,

ભગતજન વિનવે ગતદિવસે,

અવગ દારતરે બાઈ બિલા રહ્યા,

તાહરે પીણુ ભલો નહી દીસે ૧૧૨૦ ૧

આપણે ગોડિ કન્નેડિ જે આલગે,

દાસ અરદાસ તે કરણ પાવે,

પણુ ધણી જે હુવે બાણુ મેવા તણો,

તો કિસુ ભગત પાસે કહાવે ૧૧૨૦ ૨

માહરે કથન મનમાહિ જે આણુસ્યો,

પૂરસ્યો તા સહી એહ આસા,

ઢેડિ લાગા તિકે કેડ કિમ મૂક્યો,

નેટ ઠા એક ઠરિયો દિલાસા ૧૧૨૦ ૩

મ્યુ વડી તારવા કોન વા આવસ્યો,

અજિત જિન એતલો જે વિમાને,

અકલ જિન ગજનો માજનો કુણુ લહે,

સહી તે તરે જે ગહે પામે ૧૧૨૦ ૪

મોટીખાખરવાળા ચા ગ્વણ પ્રેમણ પરમાર કૃત—

શ્રીમાન સદ્ગુરને વંદના.

(દોહગ)

નમ્ર ભાવને વિનયથી, સદ્ગુર વદન ઠાજ,
લખી પત્રિજા આજ છે, તમે સ્વીકારો રાજ ૧
ગુર સાગર ગુર ચદ્ર છે, ગુર રાજ ગુર ધન્દ્ર,
ગુર મુજમન માલિક છે, શ્રીગુર સાગર ચદ્ર ૨

(ગગ-રેઘ)

મહાર વદન ગુગુર સ્વિકારો સાગરચદ્રલરે
મહાર૦ એ ટેક ૧
દેશ વિદેશે જ્યાં જ્યાં ફરે છુ, રટણ તમાર હૃદયે ધરે છુ,
અતરના આરામ સદા સુખ કદલરે. મહાર ૨
બાગખસાચારી છો ગૂર, સદ્ગુણે યે ભરેલા પૂરા,
ધન્ય નગર જ્યાં વસે છો સુસ્થિ નહલરે. મહાર૦ ૩
રાની ધ્યાની પૂર્ણિમી, શાન્ત દાન્ત છો મહત નામી,
મહાન છો જેમ દેવ માહિ છે ધન્દ્રલરે. મહાર૦ ૪
વધુ ગુરુ શુ શ્રીગુર માત, અખટ છે સદ્ગુણો તમારા,
રવી નમે સદ્ભાવે સાગર ચદ્રલરે. મહાર૦ ૫
ધતિ

તૈયાર છે ! અવલ્ય પુસ્તકો તૈયાર છે

“સુરદીપિકાદિપ્રકરણસંગ્રહ” ૫૫ રૂબાનો

અન્ય કો ૩ ૧)

“વૃન્દ્યનયસ્વભાષાદિપ્રકરણસંગ્રહ” ૪૧ ।

મુદ્રાન અન્ય કો ૩ ૧)

‘શ્રીજૈનરાસમગ્રહ’ જેમા ૫૫૩ ગો છે હમણાજ
બહાર પડેલ છે તન નહીન કો ૩ ૧)

‘સદ્ગાનવ્યગ્રહ’ શ્રીકૃતિરાધ્યયન મૂલ આદિની મહત્ત્વાયો
છે કો ૩ ૦૫)

સુવમગચ્છ પરીક્ષા જેમા ૩૦૩ મંત્રની પ્રાચીન
ધર્મીકામ છે કો ૩ ૦૨

“શારત્રીપત્રપ્રતિષ્ઠામણસૂત્ર” જેમા નવ અંગુ પથ છે
કો ૩ ૦૫

‘શ્રીહરિજિનેદ્રસ્તવનાનવિ’ ગાગરાગણીયુક્ત ૬૫
સ્તવનો છે કો ૩ ૦૨

“ગુજરાતીપથપ્રતિષ્ઠામણમૂલ” જેમા નવ અંગુ
પથ છે કો ૩ ૦૫

ગુજરાતી પે પ્રતિષ્ઠામણસૂત્ર કો ૩ ૦૨

પ્રત્યોત્તરપ્રકાશ-પ્રથમભાગ’ કો ૩ ૦૨

આ બધા પુસ્તકોનુ પોન્ડેજ અવગ મમજવુ,
સુરત મગાવો, માવે લોગના પુસ્તકો મનશે

શાહ મણીલાલ વાડીલાલ

કાર્યવાહક-શ્રીજૈનહરીમી ગ અરસ્વતીમલા

રામગાની પોળ-અમ ૧૨

श्री तिरापथ विशार मठ
वीरानर

जैन दर्शन में
तत्त्व-मीमांसा

—मुनि नथम